

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy hóra ... 3 kor.

Nyiltéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 957.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, november 1.

Megbénult sajtó.

A budapesti és vidéki napilapok máától kezdve — kitudja meddig — erősen megfigyaltok zott terjedelemben jelennek meg. Most lett ez aktuális, midőn dicsőségünket harsogva tudnók zengeni, midőn a rendes oldal-számoknál is nagyobb terjedelemben kellene megjelenünk, hogy hálánk és örömünk szózatát elmondjuk az olasz földön diadalról-diadalra haladó hőseinknek. Idebenn ezer kérdés után mered előttünk kérdőjel, ezer alkotás vár befejezésre, ezer reménység faggat szünetlen s irodalom, politika ipar és kereskedelem mind-mind a sajtótól vár választ információt, irónyitást és biztatást.

Nyolc oldalnál nagyobb terjedelemben ma Magyarországon lap meg nem jelenhetik s így a megbénult sajtó a magyar közélet fontos kérdéseivel hivatásának erejével foglalkozni nem képes.

S most mindezt megfojtja a tehetetlenség. A magyar kormány energiátlan viselkedése, a mely ezzel szinte katasztrófális helyzetbe sodorja a közönséget. Mert hiszen Wekerle miniszterelnök közönyös nyilatkozata után arra is el lehetünk készülvén, hogy Ausztria jóvoltából egy szép napon a lapok egyáltalán nem jelenhetnek meg.

Ha ez nem erőtlenség, akkor igazán szeretnők tudni, hogy mit jelöljünk e szó fogalmával. Mert naiv dolog mindent az előző kormányra kenni, különösen akkor, midőn Wekerle még azt a papírmennyiséget sem tudja biztosítani, amelyet a Tisza kormány mindenkor előteremtett.

Az Aradi Közlöny a háboru alatt mindig igyekezett, hogy lehetőleg teljes nagyságu lapot adjon előfizetőinek és olvasóinak. Nem a mi hibánk, hogy egy alkalommal már redukálni kellett lapunk oldalszámait s hogy ez az idő most újból fájdalmasan ránk köszöntött. Mi igyekezni fogunk a megkissebbített lapban, ha rövidebben is olvasóinknak mindazt nyújtani, amit a napi-

politika, a társadalmi élet, a háboru a gazdasági irányzat felszínre hozott. Tudjuk, hogy olvasóink együtt éreznek velünk e kellemetlen napokban, melyek-

ből hisszük, hogy nemsokára derűsebb időkre ébredünk, talán nem is a kormány jóvoltából, ha nem a magyar sajtó elfojthatatlan erejéből.

Kétszáz ezer olasz pusztulása.

(Telefon.) Basel. A National Zeitung számítása szerint a 12-ik Isonzó-csatában az olaszok eddigi vesztesége több mint kétszáz ezer emberre becsülhető. A megvert 2. és 3. olasz hadsereg állományának legalább fele elveszett. Az olaszok vereségét egyenesen katasztrófálisnak lehet mondani.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Udine eleste és az északi front záró övezetének felrobbantása a szemben álló hadsereg csoportok egész védelmi vonalát veszedelembé dönti. Az északi erődvezet egyes záró erődjei még védelmet nyújtanak egyes olasz oszlopoknak és lehetővé teszik a visszavonulást az alsó Tagliamentóhoz, amelyhez az Insanótól dél felé vasut vonul. Krausz gyalogsági tábornok magyar és osztrák hadseregének csapatai Gorjona felé való előnyomulása és a Sanzaquencle felé előnyomuló német jobbszárny a sanpiettrói hídfőt veszélyezteti, amely a Tagliamentó mocsárvidékét védi. Below német tábornok Udine felé üldözi az ellenséget.

zés megérasztotta a folyókat. A Monfalconéól északra fekvő rizsföldek víz alatt állanak. Monfalcone közterén magas oszlopon magyar és osztrák zászlót lenget a szél.

Berlin. Below hadserege féktelenül nyomul előre a Tagliamentó ellen. Krobatin a Tagliamentó felső folyásánál fekvő Perventóhoz közeledik. Boroevics hadserege Palmanova felé nyomul, kétséges, hogy az olaszok képesek lesznek e a Tagliamentónál megállni? A legközelebbi tekintetbe jövő folyó a Livenza. A folyók száma szakadatlanul növekszik.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Gyors előnyomulásunk következtében még mindig nincs mód arra, hogy a foglyok pontos számát megállapítsuk és az óriási szákmányt megszámláljuk. Egészen bizonyosnak látszik, hogy a legutób között fogolyszám 130000-nél jóval nagyobbra fog emelkedni és az ágyuzságmány szintén növekedni fog. Ugy látszik, hogy az olaszok körülbelül felét elvesztették tüzérségüknek, közte számos 28-as löveget, mert szintén offenzívára készülve, az olaszok jóval nagyobb tüzérséget vonultat tak fel, mint az eddigi Isonzó-csatak bármelyikében.

Csal az oláh kormány.

(Telefon.) Rendkívül érdekes dolog tárgyalnak a miközgazgatási felügyeletünk alatt levő bukaresti oláh rendőrhatalóságon. Ugyanis a Jasiban levő oláh kormány idejutott egyik hivatalos lapja a következő kinevezéseket hozza:

Stefu Gergely konstanzi rendőrfogalmazót Galaczra prefektusnak, Jankovescu Valér, jelenlegi rimnik-valceai rendőrfogalmazót Konstanca, Bart Vazul rendőrségédfogalmazót Tirgul-Oenáról fogalmazóvá Pitestibe, Gologán Györgyöt pedig bazardzsiki rendőrfogalmazóvá nevezte ki a belügyminiszter.

Valamennyiök közül csak a Jankovescu áthelyezése nem üt-

köznek akadályokba, mert ugy Rimnic-Valcea, mint Konstanca a kezünkön van, tehát új állását elfoglalhatná, ha viszont ez nem ütökznék a szövetségesek közgazgatási rendeleteibe, s így Jankovescu kénytelen helyén maradni. De annál érdekesebb az, hogy mikép gondolja az oláh belügyminiszter, valamint Panajotescu rendőrfogalmazó azt, hogy a mi ágyuink tüze alatt álló Tirgul-Oenából a most egy éve elfoglalt Pitestibe, vagy Konstanca, Galaczra helyez át tisztviselőket? Itt — kérdésünkre — egy előkelő állású oláh tisztviselő oda nyilatkozott, hogy „ez a Bratianu kormányának már a multban is megszokott családja, ürügy arra, hogy néhány lecsuszott politikai párt-hívők anyagi támogatására az állami költségvetés keretén belül nyerjenek finánciális alapot.”

Lehrmann Viktor halála.

Az aradi törvényszéken ma újra gyászlobogó leng. Alig néhány napja temették el a törvényszék elnökét: ma újra ki-dőlt a bírói kar egyik kiváló tagja. Lehrmann Viktor táblabíró halt meg, szinte tragikusan. Mint a munka hősei: foglalkozásuk közben — úgy halt el ő is. Mint az Aradi Közlöny megírta, bírói funkciója közben hirtelen rösszul lett s a gyors segély már nem segített rajta. A törvényszék folyosóján nagy konsternációt okozott a táblabíró hirtelen rosszszulléte s az egyik törvényszéki jegyző átfutott a közel lakó Frint Sándor dr. orvosért, ki szerfölött aggasztónak találta Lehrmann bíró állapotát s rögtön be is szállította a közkórházba. Itt Löwinger Miksa vette gyógykezelés alá, de segíteni már nem lehetett rajta. Szervezetét régen kikezdte a súlyos betegség s nagy energiára önmuralomra vall, hogy utolsó napig teljes erővel végezte nemes hivatását. Érelmeszesedése régibb keletű, nemkülönben nikotin mérgezése is, mely utóbb súlyos gyomorbajjává fajult. Ehhez járult a szív gyengesége is, mely aztán rövidesen végzett vele. Ma délelőtt 11 órakor megszűnt élni.

A törvényszék egyik tanácsának elnöke volt s bírói működéséhez sok érdekes reminiscencia fűződik. Így pár évvel ezelőtt ő volt a Hámory—Mladin pörben a vezető bíró s az ő nevéhez fűződik az a szokatlan eset, hogy a szakbírótság visszautasította az esküdtbírótság ítéletét. De mint ember is rendkívül érdekes karakter volt. Eredeti vélemény-nyilvánításával sokszor meglepte a hozzája közelállókat: ismerőseit és barátait. A művészetet, különösen a színházat és a zenét szerette, de ebben a tekintetben nagyon szigorú kritikus volt. A háboru sokszor leverte és elkésértette s éppen azért talán szokatlann heves rajongója volt a békének. Erre nézve szinte utópisztikus tervei voltak, melyeket illetékes helyekre is felterjesztett. Magas

és merev alakjával az aradi korzónak is egyik érdekes alakja tűnt el. Mindennap megjelent itt — jó és rossz időben egyaránt — s legtöbbször egyedül, úgy, amint kissé külön véleményeivel egyedül járt az életben is...

A törvényszék ma Szalay Béla dr. helyettes elnök elnöklésével teljes ülést tartott, amelyen meleg szavakkal elparentálta az elhunytat s vázolta a törvényszék vesztését. A táblabíró temetése pénteken délután 3 órakor lesz a törvényszék épületéből, amelynek esküdtszéki termében helyezik ravatalra.

Tíz százalék lakbéremelés.

(Telefon.) A lakásbérrendelet újabb revíziója értesülésünk szerint, küszöbön áll. A tegnapi minisztertanács letárgyalta Grecksák Károly igazságügyminiszternek erről szóló előterjesztését s az új rendelet a legközelebbi napok egyikén nyilvánosságra kerül.

A rendelet megalkotásánál a jelenlegi nagymérvű lakáshiány enyhítése volt a vezető szempont. E célra — a főváros ismeretes felterjesztésének megfelelően — lakáshivatalt állítanak fel, amelynek szervezetét és funkcióit az új rendelet állapítja meg. A lakáshivatal az üresen álló lakásokat rekvirálni fogja.

Az új rendelet nem teljesíti a háztulajdonosoknak azt a kívánását, hogy joguk legyen a lakást a háború alatt is felmondani. A lakáshiányra való tekintettel a felmondás lehetőségét az 5000 koronánál nagyobb lakásoknál is korlátozzák. Ezen túl ezeknek a nagylakásoknak bérletét is csak méltánylást érdemlő fontos okokból lehet felmondani, aminek tárgyában a lakásbizottság dönt.

A lakbéremelések dolgában a rendelet a szegényebb lakosok érdekében a kislakások bérének emelését nem engedi meg. Azoknál a lakásoknál, amelyeknek bére 1500—5000 korona, tételen körülírt esetekben 10% béremelést engedélyez. A rendelet általánosságban kimondja, hogy azoknál a lakbéreknél, amelyek 1914. februárja óta már emeltek, újabb emelést nem engedélyeznek, kivéve, ha a lakás vagyoni helyzetében a háború alatt kimutathatóan igen előnyös változás állott be. A lakbéremelés engedélyezése fölött a lakásbizottság dönt.

A közvetítési és lelépési díjakat is szabályozza az új rende-

let és az ellenőrzéssel a lakáshivatalt bizza meg. A rendelet szabályozza a butorozott laká-

sok és hónapos szobák bérét is szigorú intézkedéseket tartalmaz az ezzel üzött uzsora ellen.

Tervszerű előnyomulás a Tagliamentóhoz.

Olasz harcász. Budapest, október 31. (Hivatalos.) **Jenő főherceg vezértábornagy szövetséges hadseregével a Tagliamentó legfelső folyószakasza hegyeiben és a velencei síkságon tervszerűen előnyomulnak. A többi harcúterem nem volt különös esemény. Vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)**

Olasz árcvonala. Berlin október 31. (Hivatalos.) **A nagy főhadiszállás jelenléte: A tízennyelk és az Isonzó-hadsereg előnyomuló csapatainak mozdulatai a karintiai hegyekben a vezetőség szándékainak megfelelően folynak le. Ludendorf, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)**

Zürich. A Tagesanzeiger írja: **Az Isonzó-harc támadó ereje és lavinaszerű növekedése már is kérdésesnek tünteti fel, vajjon sikerül-e még az olasz hadsereg főreszének roncsait megmenteni és ha igen, találnak-e majd oly ellenállási vonalat, amelyen a sürgetve kért angol és francia segítség megérkezéséig szembeszállhatnak az ellenséggel. Az olaszok tulajdonképpen karintiai frontja komolyan veszélyeztetve van, s így az egész arcvonalra való hatása még beláthatatlan. Cadorna sorsdöntő elhatározás előtt áll. A hadsereg megmentése már csak úgy valósítható meg, hogy visszavonul a vicenzo-velencei vonal mögé. Hogy ez a visszavonuló mozdulat egyáltalában végrehajtható-e, az offenzíva eddigi lefolyása mellett nagyon is kétséges.**

Basel. Rómából jelentik, hogy az olasz főhadiszállást Pádva környékére helyezték át.

Zürich. Olaszországnak a Brenntől délre, a Póig fekvő területét bevonták a hadtáp körletbe.

Zürich. A menekülők ezrei árasztják el Felső-Olaszországot. Neha a vonatok a határzár miatt csak Comolg közlekednek, a menekülők özönlenek Svájc felé és terjesztik a pánikot.

Lugano. Egész Felső-Olaszország ellenőrizhetetlen rémhírekkel van tele. Lombardiában nagy zavargások törtek ki, a fronton egyes csapatok fellázadtak. A nép csak most kezdi sejteni a katasztrófa nagyságát. Több helyen tüntetők a béke mellett.

Berlin. Az olasz nép kezd tudatára ébredni a helyzet rettenetes voltán. A Popolo d' Italia heves szemrehányást tesz az entente-nak, amely az olasz front jelentőségét lekicsinyelte és ahelyett, hogy kellő időben erőteljes offenzívát kezdett volna az osztrák-magyar csapatok ellen, óriási erőket kötött le Flandriában. Olaszország most már nem csapatokat, hanem hadianyagot követel.

Véres zavargás a szarvasi piacon.

(Telefon.) **Szarvas.** Néhány nappal ezelőtt felháborító események történtek a szarvasi piacon. Wieland Sándor dr. szarvasi főszolgabíró október 25-én közölte, hogy a másnapi, azaz pénteki hetivásáron csak a maximális áron szabad baromfit árusítani. Erre a rendeletre azért volt szükség, mert az elárusítók mindegyike nagymértékben garázdálkodtak és annyit kértek az árúért, amennyi épp eszükbe jutott. Reggel felhatkor megkezdődött a vásár. Három rendőr volt a piacon, akik ellenőrizték a maximális árakat. Blonder tanító felesége és Schwarz Adolf oukorkaárus leánya szóváltásba keveredett két parasztaszszonnyal, akik nem akarták maximális áron eladni a libákat. Bejelentették az esetet az egyik rendőrnek, aki be akarta kísélni az árdragító tot parasztaszszont. Ezt látva, egy Rágyánszki nevű szabadságot őrmester arra biztatta az elárusítókat, hogy ne engedjék társnőjüket bekísérni.

Az őrmester szavaira az elárusítók egy része rárohant Blondernére és a Schwarz leányra és agyba-főbe verte őket. Blonder tanítót, aki felesége segítségére sietett, súlyosan megsebesítették, ezenkívül Schlesinger Adolfot is, aki a szorongatottak segítségére sietett. A tömeg egy pillanat alatt felhasználta az alkalmat és a piaci árúkat sátraiak esett, melyeket

nagyrészt kiraboltak. Schlesinger Adolf véres fejével a piacon cirkáló Melisch János szolgabíróhoz rohant és oltalmat kért. A szolgabíró ezeket felelte:

— Mit jajgat, magától nem raboltak semmit! Ha panasza van, menjen a járásbíróhoz!

Mig a főszolgabíró ezeket a böles szavakat mondta vigasztalásul és segítségül a vérző embernek, azalatt a piacon tovább folyt a verekedés. Ehrenfeld Farkas, valamiut felesége és gyermeke elmenekült a piacról, dr. Glasner Jakab ügyvédet, aki ugyanezen a szolgabíróhoz fordult, véresre verték. Az ügyvédek a szolgabíró ezeket felelte:

A piacon való rendtartás jogát a főszolgabíró ur tartotta fenn másának, én nem tehetek semmit.

Kérdezzük, hol volt ugyanekkor Wieland Sándor főszolgabíró, aki állítólag magának tartotta fenn a piacon a rendtartás jogát? Wieland dr. főszolgabíró ur ezen a napon kilenc órakor ment a hivatalába és felé sem nézett a piacnak. Az összevert Schwarz Adolf szaladt a csendőrökért, akik egy félóra alatt rendet teremtettek. Rágyánszki őrmestert és még néhány lázítót letartóztattak és átkísérték Csabára. A felsoroltakon kívül még mintegy negyven ember szenvedett kisebb-nagyobb sérülést. A rombolás és a rablás több mint száz ezer korona kárt okozott. A károsultak valamennyien pert indítanak.

Birkózott a főispán.

(Telefon.) **Liptószentmiklós-ról** jelentik: Balló Rudolfit, Liptó megye alispánját, a király nyugatomba vonulása alkalmából, a vaskorona renddel tüntette ki. Ezt a nevezetes alkalmat a vármegye urai bankettel ünnepelte meg, amely tegnap délután hat órakor kezdődött és záró óráig tartott.

A jókedvű urak. **Rakovszky Egon**, a daliás főispán vezetésével az étteremből egy kávéházba vonultak el és ott záró óra után is széles kedvben mulattak. A főispán egyszerre leintette a cigányt, kiállt a kassza elé és birkózásra hívta ki társasága tagjait. Egymás után terítette a földre a barátait mignem egy Bornemissza nevű ur a főispánt hempergette meg. Éjjel felé egy határrendőr szólt be és intette csendre a kompániát, de a rendőrt kizavarták. Reggel 3 órakor elmentek az alispán lakása elé, éjjeli zenét adtak neki, majd pedig bemászva a rácskerítésen ott folytatták az ünneplést hét óráig. A korán kelő liptóiak reggel a rácskerítésen néhány fekete frakk fennakadt, libegő szárnyáról tudták meg, hogy urak mulatnak odabenn.

Az olcsó szőlő.

A belügyminiszter egy aradi szőlő-vásárból kifolyólag érdekes döntést hozott, amellyel egy aradi kiskorú árvának vagyonát igyekeznek gyarapítani. Még a háború második évében történt, hogy kiskorú Ortutay Klára mensesi szőlőjét megvásárolta Almássy Dénes gróf. Almássy Dénes gróf nagyon előnyös vételt kötött, amennyiben az 5 hold szőlőt 25 ezer koronáért vásárolta meg. A gróf háború a szerződést még nem kötötték meg. 1916-ban és 1917-ben már használta a szőlőt és a termést leszüretelté.

1916. december végén a szerződés jóváhagyását kérte a vevő a város árvaszékénél, az árvaszék azonban nem hagyta jóvá a szerződést, mert nem látta biztosítva a kiskorú árva anyagi érdekeit. Meggyőződést szerzett ugyanis arról, hogy a szőlő értéke a háborúban 150 ezer koronára emelkedett.

Almássy gróf az árvaszék határozatát megfelelőbbre a közigazgatási bizottság gyámügyi felbízott bizottsághoz, amely jóváhagyta az árvaszék elutasító határozatát. A gróf mint legfelsőbb instanciahoz, a belügyminiszterhez felebbezett. A miniszter a gróf felebbezését elutasította és kimondta, hogy a kérdéses szőlő mostani értéke tényleg 150 ezer korona s ha

Almácssy Dénes gróf hajlandó még 125 ezer koronát felülfizetni, a szerződést megkötheti s a szőlőt végleg birtokába veheti.

A miniszter döntése így juttatja Ortutay Klárát nem várt 125 ezer koronához, feltéve, hogy Almácssy Dénes gróf továbbra is állja a vásárt.

Erős angol offenzíva visszaverése.

Berlin, október 31. A nagy főhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR:

Ruprecht trónörökös hadserege: A flandriai harcra tegnap elkeseredett harcok játszódtak le. Reggel a Houtouls ter erdőtől egészen a Comines-ypenni csatornáig terjedő arcvonalra pergőtűz zúdult, amelyet a nap folyamán a Roulersből Langernarkon és Sonnebecken át az Ypern felé vezető vasutak között, erős angol támadások követték. Az ellenséges lövés főereje Paschandaale helység ellen irányult, amelyet átmenetileg elvesztettünk. Viharozott ezredeink, hatásosan összpontosított tüzerségi tűz közreműködése mellett, fektelen támadással a falut ismét visszafoglalták és az angoloknak később újabb támadásaival szemben egészen a sötétség beálltáig tartó szívós harcokban teljesen megtartották. A falutól oldalról harcoló gyalogságunk és harcedzett géppuskás lövészeink rendíthetetlenül kitartva a földet és beizaposodott tücsérműzön a nap folyamán többször megismélt ellenséges támadásokat sikeresen visszaverték és az átmenetileg elvesztett terület erőteljes ellentámadással ismét visszavették az ellenségtől. Az angolok Yperntől északkeletre intézett főtámadások mellett a Menin Ypernből Ghelvel felé vezető ut két oldalán is megkísérelték az előrenyomulást. Jól irányított tüzerségi tüzünkben, az ellenségnek csak gyenge osztagai nyomulhattak előre, a melyeket gyalogságunk és géppuskáink visszazűtek. A negyedik hadseregnek a tegnapi harcokban részvett csapatai kitűnően együttműködve az összes fegyverekkel új sikert arattak. Az angolok ismét súlyos véres veszteséget szenvedtek anélkül, hogy bármely előnyt értek volna el.

A német trónörökös hadserege: Az Oise-Aisne csatorna mentén és a Chemin des Dames hegyi arcvonalán a tüzerségi harc tegnap jelentősen megerősödött. A francia gyalogság tétlen maradt. A Maas keleti partján megsemmisítő tüzelésünk lekötve tartotta a Chaume erdő mellett támadni készülő franciákat. A keleti harctéren és a Macedon arcvonalon helyzet változatlan. Ludendorfi első főhadiszállás. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Felemelték a tisztek fizetését.

(Telefon.) Budapest. Szurmay Sándor báró honvédelmi miniszter a képviselőház egyik utolsó ülésén bejelentette, hogy a közel jövőben fel fogják emelni a készütségi pótdíjat, vagyis azok a katonatisztek, akik a mögöttes országrészekben szolgálnak, magasabb fizetésben fognak részesülni. Ezzel a kérdéssel foglalkozott a közös minisztertanács is a napokban Budapesten tartott ülésén.

Jelentem most az Aradi Közlöny szerkesztőségének, hogy a készütségi pótdíj felemelésére vonatkozó rendeletek úgy a honvédelmi, mint a közös hadügyminiszter részéről a mai napon megküldettek valamennyi felettes hatóságnak, így az Aradon állomásozó katonai parancsnokságnak is.

A rendelet szerint a felemelt készütségi pótdíj rangosztályon kint a következőképpen módosul: Tovább szolgáló őrmester az eddig kapott 50 fillér helyett kap 1 koronát, a rangosztályba nem sorolt havidíjasok 1 k. helyett 1 k. 50 fillért, zászlósok 2 k. helyett 2 k. 50 fillért, hadnagyok és főhadagyok 2 k. helyett 3 k. 50 fillér, századosok 3 k. helyett 5 k., őrnagyok és alezredek 3 k. helyett 5 k. 50 fillér és végre ezredek 4 k. helyett 6 k.

Ezt a készütségi pótdíjat kapják a jövőben a továbbszolgáló őrmesterek, valamint a rangosztályba nem sorolt havidíjasok. Ide tartoznak a törzsőrmesterek tiszthelyettes főszámvevők stb. A rendelet szerint a magasabb készütségi pótdíj már november 1-én életbe lép és visszamenőleg október 1-ig fizetik ki. P. J.

Milliomos az aradi fegyházban.

— Aki királyi kegyelemmel szabadult ki. —

Érdekes fogoly előtt nyílt meg ma délután az aradi katonai vár fegyházának kapuja. A szabadságát visszanyert férfi Kohn Lajos egy bécsi hajlított fabutorgyár milliombis társtulajdonosa. Kohn 1915-ben katonai szolgálatot teljesített Tetschenben az akkori főhadiszálláson, ahol mint autosoffőr működött. Kohn, aki saját automobilját használta, a háború második évében önként jelentkezett szolgálatra. A milliomos katonai soffőr az 1915-ik év nyarán háromszor séta autózást rendezett és a katonai kinestár benzinjét fogyasztotta. Ezért lopás miatt vád alá helyezték és megállapították, hogy a kilencszáz korona értékű elfogyasztott benzinnel gyöngítette a Monarchia serogének ellentálló erejét. Emiatt hat évi fegyházra ítélte a tetscheni tábori katonai bíróság és ezt a krakkói főtörvényszék helybenhagyta. Most két esztendeje szállították be Kohnt az aradi

vár fegyházába, hogy itt töltsék büntetését.

Amíg az elítélt milliomos a fegyházban ült, felesége Mendes Ili egy akieklő nagyváradai műépítész leánya és akivel 1913-ban esküdt meg, válopert indított ellene azon a címen, hogy öt évet meghaladó fegyházbüntetésre ítéltek és a házassági törvény szerint ez jogot ad a válókereset megindítására. A válóper még most is folyik a bíróságok előtt.

Kohn ügyvédje Krausz Gyula dr. közben felségfolyamodványt nyújtott be és arra kérte az uralkodót: adjon kegyelmet a jelentéktelen bűncselekményért már így is súlyosan megbűnhődött meg gondolatlan embernek. A király meg is kegyelmezett Kohn Lajosnak és erről ma jött hivatalos értesítés Aradra. Elrendelték azonban, hogy azonnal csapattestéhez, Brünnebe kell utaznia, ahol be fogják osztani a harctérre vonuló legelső mars formációba.

MŰVESZET

Színházi heti műsor.

Csütörtökön: Délután 3 és fél órákor Gölem, este 7 és fél órákor A varsói citadella.

Pénteken: Boccaccio.

Szombaton: d. u. 3 és fél órákor: A dada. Este 7 és fél órákor Boccaccio.

* A varsói citadella. Színház. Irtá: Zapoiska Gabriella. E szándarab — egy lengyel talajból kisarjadzott rémdráma — naiv s amellet számító, mint egy szenvedélynek élő asszonyi lélek. Nem hiába — asszony irta. Naiv, mert, mint eng benne a hazug erzelgősség és számító, mert a közön-

gyel leány szerepében kapott hetségéhez illő feladatot. Egyszerű volt é illuziót keltő, marti egy földöntuli rajongásnak. Járkában volt erő, meghatottság feláldozás: az asszonyi lélek egész skáláját végigélte. A lengyel diák alakját Kertész Deztette előttünk vonzóvá; a becsütere féltékeny, de megkínzott szemmel lelkén erőt venni nem tudt, ifjut sok meleg hanggal magyart meg nekünk. A fiáért kínló anyaszív fájdalmára Bánházi réz talált igaz és megható hangkat. Várna egy orosz csendőrbornok korlátilt lelkét rajz meg éles vonásokkal. Nagyon alakítás volt a Baricsé. A lengyel író látta ilyenek az őrtisztet: gyöngye jellemének. minden percben meghalni kész. Forgácsról nagy elismeréssel hatunk: játéka átgondolt és volt, ezenfelül magasra értékel szép színpadi beszédét. Aradésért is ő viselt felelősséget sben az esetben ez díszretérelik. Rozsnyó Ilonka kis szerepben is derűs percekert szerzett közönségnek. játéka tehetségét folytonos fejlődését bizonyítja. Blidar Vali mai alakítása után jgal kívánhatja, hogy többször alkottassák. A kisebb szerepek megieelő kezekben voltak. Jómég a — sugó, nem annyira a közönségnek, mint a szereplő műszeknek. Z. A.

* Aradi tanítónő versel. Boros gyermekverset címmel a kis gyűjteményt adott ki Horváth Janka aradvárosi tanítónő. A kötetet arra törekszik, hogy a háboru adta fogalmak iránt fogkonya tegye az apró ember lelkét. A jóindulatú törekvéshez feladatot adott az íróknőre, díszretesé legyen mondvá, enna feladatnak sikerrel felelt meg.

* A Kőlcsey-Egyesület Tompa ünnepéje. Tompa Mihály születésének 100 éves évfordulóját ünnepséggel teszi emlékeztetéssé a Kőlcsey-Egyesület. Vasárnap, november 4-én d. u. 5 órákor a kultúrpalodpódiumáról Császár Elemér egyetemi tanár fog beszédet mondani Tompa költészetének jelentőségéről. A műsort élénkíteni fog P. Rozsnyó Ilonka és Várnai Jenő szavata s egy fiatal aradi úriasszonyának Úry Margit szongorajátéka. A Kőlcsey-Egyesület tagjai tagjai igazolvány felmutatása mellett díjazandú, ne tagok: egy korona belépődíj nében vesztnek részt az ünnepségen. A tagsági igazolványok vasárnap — közvetlenül az előadást előtt a pénztárnál adják ki. Kőlcsey-Egyesület választmányának tagjai számára a három elősor ülőhelyeit tartják fenn.

* A színházi írók hírei. Gölem, minden szentek napján, délután 3 és fél órákor Virányi Jenő a Népoperában nagy sikert aratva néber daljátéka kerül előadás-ugyanabban a kitűnő szereposztásban, mint az első szereposztásnál volt. — Vasárnapi előadás Vasárnap, mint rendezés, két előadást tart a társulat. Délután 3 és fél órákor mersékeit helyarákka Géth Sándor szerzenzációs színdjátéka. A vengerkák van műsor tűzve. A varsói citadella nagy sikert aratott újdonsága csütörtökön kerül színre másodszor. Ifjúági és népi előadás. Szombaton délután 3 és fél órákor a társulat s legközelebbi külségi előadást. Szombaton kerül a Vasvári

Goluchovszky, Bülow és Loubet a békeről tárgyaltak Genfben.

(Telefon.) Bécs. A legutóbbi napokban a központi hatalmak sajtójában merész hírek merültek fel azokról a tárgyalásokról, amelyek a központi hatalmak és az entente képviselői között Svájcban folytak. Eyrészt azt állították, hogy a béke kérdéseinek megbeszéléséről, másrészt azt bizonyították, hogy csak kereskedelempolitikai tárgyalásokról van szó. Alkalmam volt egy olyan személyiséggel beszélni, aki most érkezett vissza Svájcban Bécsbe és akinek hivatalos minőségében pontos értesülés van a svájci tanácskozásokról. Az alább következő részleteket tehát joggal az első tényleg hivatalos híradásnak tekinthetjük, amelyek a tárgyalásokról a nyilvánosság elé kerülnek. Az anyag fontossága megmagyarázza, hogy a svájci tárgyalásoknak ez idő szerint csak igen csekély részét közölhetjük a nyilvánossággal. A beavatott személyiség a következőket mondta:

— A legutóbbi időben Svájcban egyszerre két konferencia tanácskozott, amelyen az entente és a központi hatalmak képviselői vettek részt. Genfben tartózkodik Goluchovszky Agenor gróf, a volt osztrák-agyar külügyminiszter, akhez Bülow herceg, a volt német birodalmi kancellár csatlakozott. Bülow tudvalevőleg állandóan Svájcban lakik. A közösen lefolytatandó megbeszélésekre megérkezett Párisból Loubet, a francia köztársaság volt elnöke. Dacára annak, hogy Loubet, mint a hogy több beszédéből kiderült, mérsékelt békeprogram alapján áll, mégsem vált lehetővé, hogy a megbeszélések a hivatalos béketárgyalások számára alapot teremtsenek. Az erre irányuló fáradozások lesinkább azért hiúsultak meg, mert a franciák szigorúan ragaszkodtak Elzász-Lotharingiához. Ennek a ragaszkodásnak viszont a franciák német-szülölete a magyarázata.

— A franciáknak németellenes hangulata fokozott mértékben érvényesült ezeken a tanácskozásokon, amelyek az előbbivel egy időben folytak Montreauxben és több hétig tartottak. Montreauxben a kereskedelmi összeköttetéseknek a háború után való felvételéről tárgyaltak. Ezekben a tárgyalásokon résztvettek az osztrák, magyar, angol és francia ipari és pénzügyi világ, valamint a megfelelő szakegyesületek képviselői. Bécsből például néhány ismert bankigazgató érkezett Montreauxba. A tanácskozásoknak az volt a célja, hogy megvitassa a nemzetközi kereskedelmi kérdések teljes anyagát, hogy így miutogy előkészítő munkát végezzen a majd bekövetkezendő hivatalos béketárgyalás számára, amelyet ilyen részlet munkával nem akartak megterhelni. Minthogy óriási nyag állott rendelkezésre, a tanácskozások naponta a kora reggeli órákban kezdődtek és ugyyszólván szünet nélkül éjjel utáni két óráig tartottak. Az óriási munka a tanácskozások több résztvevőjét betegre tette. Az egyik osztrák kiküldött az egyik ülésen elájult.

— Hogy ezeken a tanácskozásokon német kiküldöttek is részt vehessenek, ezt az entente képviselői már előzőleg lehetetlenné tették. Ezért a magyar és osztrák kiküldöttek feladatává lett az, hogy erejükhez képest Németország érdekeit is képviseljék. A franciák és az angoloknak kifejezetten az a törekvésük, hogy a háború után Németországot főleg iparuk veszélyeztetésével károsítsák. Az entente még arra is hajlandó, hogy bizonyulna, hogy az elkövetkezendő békeévekben minden erejével támogassa Ausztria kémiai iparát, hogy így ezt az iparukat is károsítsák.

A tanácskozásokon azután az is kiderült, hogy a teherátviteli háború milyen károkat okozott az entente kereskedelmi tengerészetében. Franciaországban és Angliában például nem is számítanak arra, hogy a háború után orosz petróleumot kapjanak, mert a hajóter anyira csökkent, hogy erre a célra már alig jutna. Ezért arra számítanak, hogy szükségüket főleg galíciai petróleumból fedezik. Az entente előkészületeket tesz azoknak a nehézségeknek az elhárítására is, amelyek az orosz vasutak üzemképességének csökkenéséből várhatók. Ez főleg az orosz és román gabonának Angliába és Franciaországba való bevitelével függ össze, mert az amerikai gabonának a behozatalára, ugyancsak a hajóter hiánya miatt, nem számítanak. Ezért az entente a Dunán keresztül tervezi a gabonavitelt. Ennek a tervnek a keresztülviteléhez természetesen szükséges Magyarország és Ausztria beegyezése.

— Ezeknek a kérdéseknek a megvitatása után a magyar és osztrák kiküldöttek arra a véleményre jutottak, hogy a monarchiának a nyersanyagok behozatalát illetően a béke idejében egyáltalában nem kell agódnia, mert az entente igen sok szempontból a monarchiára lesz utalva.

Anglia segíti az olaszokat.

London. A Reuter-ügynökség jelenti: Az alsóházban tegnap Lloyd-George a következő kijelentést tette: Olaszország nemcsak a mi segítségünket, hanem egyáltalában minden támogatást elvesztett volna, melyet kívülről kellett volna kapnia, ha a brit flotta lehetővé nem tette volna, hogy a tengeren levő ellenséges hordák ellen védekezzenek. Olaszország, melynek nem volt közsene és municiója, prédájául esett volna a bosszúra vágyó elkeseredett olaszoknak, ami nem történt meg és nem is fog megtörténni.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit, hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvat figyelmebe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el.

LEGUJABB.

Bjél 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Észak-Olaszországból szöknének a bankok.

Genf. A Havas-ügynökség jelenti: A francia kabinet több tagja angol megbízottakkal együtt létfőn Rómába utazik.

Genf. A római kormány a Potól északra fekvő tartományokat szűkebb veszélyeztetett zónának nyilvánította. A városok fölött szigorú ostromállapotot hirdettek ki és utasította a hatóságokat, hogy az állami leltárakat és állami bankokat Délolaszország városaiiba vi-hessék.

Basel. A Havas-ügynökség jelenti Pétervárról: A pétervári helyőrség tisztjei legutóbb tartott ülésükön határozati javaslatot

Mirkó herceg válópere.

Az Aradi Közlöny megírta, hogy Mirkó montenegrói herceg, Nikita második fia elvált a feleségétől, Natáliától, Konstantinóvics szerb ezredes gyönyörű leányától. Most érdekes részleteket jelentenek arról, hogy Mirkó herceg miért válik a feleségétől.

A házasság, amelyet 1903-ban kötöttek, eleinte boldog volt. A fiatal hercegnő, aki közeli rokonságban vilt az Obrenovics-dinasztiával, naponta meglátogatta apósát, és anyósát, akik nagyon szerették a fiatal pár családi boldogsága csak még fokozódott, amikor két fiugyermekük született. De nemsokára komor fellegek tornyosultak házasságuk egén. Mirkó herceg szerette a változatosságot és gyakran letért a hűség ösvényéről amire nemsokára rájött a feleség.

A szakítás akkor következett be, amikor Mirkó herceg Párisba utazott és beleszeretett Lipót belga király morganatikus feleségének Vaughan grófnő 16 éves leányába. A montenegrói herceg he-tekig időzött a grófnővel s ekkor érlelődött meg benne az a szándék, hogy elválk feleségétől és elveszi a 16 éves leányt millióival együtt. Amikor Nikita erről értesült, éktelen haragra lobbant.

Város és megye.

— A városligeti tó tisztítása. Az aradi Korcsolya-Egyesület arra kérte a várost, hogy a városligeti tó tisztogatási költségeinek felét és a korcsolya-pavillon fenntartási költségeinek felét a város vállalja. A városrendezési bizottság ma tartott ülésén a kérést teljeltette azzal, hogy a pavillon fenntartását maga a város vezeti s a költségek felét viseli, a tó tisztítását ellenben maga az egyesület végezheti fele költséggel.

— Áremelést kér az Aszfalt-társaság. A Magyar Aszfalt részvénytársaság beadványban kérte a várost, hogy az általa létesített 143 ezer négyszögmetes aszfaltburkolat fenntartási költségét a munkabérek és anyagárak emelke

fogadtak el, amelyben kijelentik, hogy tulajdonképpen orosz hadsereg már nem létezik, mert a vezetők autoritása hiányzik és a hadsereg nem tudja az országot megvédeni. Elérkezett a pilanat, hogy ezt hivatalosan kijelentsék, nehogy továbbra is hui illuziókban ringatódzanak.

Genf. Párisi katonai körökben hire jár, hogy Castelnau tábornokot bízzák meg a francia és angol segítő hadsereg vezetésével. Ezt a hirt azonban hivatalosan még nem erősítették meg.

Berlin. A norvég parlament 77 szavazattal 30 ellen törvényjavaslatot fogadott el, amely szerint a norvég hadsereget és flottát sohasem szabad támadásra felhasználni. Ez által lehetetlenné tették azt, hogy a király hadat üzenhessen.

Nemcsak maga irt fiának, hanem Milena királyné és a hercegné szonyok is irtak Párisba Mirkónak, hogy térjen vissza. De csak akkor jött vissza Mirko Cetinjébe, amikor a párisi montenegrói követtel is hosszasan tárgyalt. De előbb örök hűséget esküdött a grófkisasszonynak és megígérte, hogy feleségül fogja venni.

Cetinjében kínos jelenetek játszódtak le Mirkó herceg, a felesége és a királyi pár között s csak akkor lett szent a béke, amikor megjelent az apósa és anyósa. Nemsokára kitört a Balkán-háború és Mirkótól különös hőstetteket vártak. De nemsokára ott hagyta a frontot s csak éppen vendéggént időzött a csapatoknál. Idejének legnagyobb részét Antiváriban töltötte, ahová elhozta kedvesét és apja menydörgő haragja ellenére boldog napokat töltött vele. Ekkor Natália elhagyta Montenegrót és gyermekeivel Olaszországba költözött. A válóper megindult, amely a gyermekek miatt sokáig húzódott. Most azután a bíróság kimondta a válást s a gyermekeket Nikitának adta neveltetés céljából. Most az a kérdés, hogy Mirkó herceg beváltja-e ígértét és nőül veszi-e Lipót király törvénytelen leányát.

dése miatt négyszögmeterenként 36 fillérről 80 fillérré emelje fel. A városrendezési bizottság Löcs Rezső helyettes polgármester elnöklésével ma délután tartott ülésén a beadvánnyal érdemben nem foglalkozott, hanem véleményezés végett kiadta a számvetések és a jogügyi bizottságnak.

— Megvételre kínálják a homokmészko-téglagyárat. Az aradi homokmészko-téglagyár társaság ajánlatot tett a városnak, hogy vásárolja meg a téglagyárat, mert a gyár iránt német tőke és egy temesvári pénintézet is érdeklődik. Ennek idején, amikor a város és a gyár szerződést kötöttek, megállapodtak abban, hogy a társaság ha vevő akad a gyárra, köteles előbb a városnak felajánlani a gyárat. A város közlekedésügyi bi-

zottsága mai ülésén az ajánlatot azzal adta vissza a társaságnak, tegyen konkrét ajánlatot, amelyben részletesen felsorolja a gyár leltárát, a vételárat és a fizetési feltételeket.

A Tagliamento.

Az olaszok ellen intézett „express-offenziva” harmadik napján egy név bukkant fel a katonai közleményekben: *Tagliamento*. A sajtóból kirepült a név s ma ott van mindenki ajkán. És pedig nemesak minálunk, hanem az entente-országokban is. Lépten-nyomon hallja az ember: — Megállanak e az olaszok a *Tagliamento*-nál? — A *Tagliamento* melléki várak meddig állhatnak ellen a mi nekirohanásunknak? — Tiroli hadseregünk elsepörheti a *Tagliamento* mellett megálló olasz hadosztályokat... és így tovább!

Az olvasóközönségnek egy része azonban kissé homályos fogalmakkal rendelkezik a dallamos földrajzi nevezetről. Egy vitatkozó társaságban erősen bizonyították nekányan, hogy egy sziklás csucs a *Tagliamento*, de e véleményt megcáfolta egy másik nő, aki tűzhányó hegynék bélyegezte. Egy öreg ur eszöndesen ingatta tudományokban megöszült fejét és kijelentette, hogy nem hegyről van szó, hanem a jelen esetben az udinei síkság legnagyobb városáról.

Mindeneknek okulására most szerkesztőségünk földrajzi szaktudásával csupa hiteles adatot iratunk ide a *Tagliamento*-ról. Elsősorban is az olaszok: *Tagliamento*-nak ejtik. Erős görbülettel dél felé törő folyó, melynek hossza 170 kilométer. Az olaszok a békében szerfölött megerősítették a velencei tartomány legerősebb hadi vonalának neveztek ki. A 2582 méter magas *Cridola* oldalán, Udine és Belluno határán glecserek vizéből ered. A velencei öbölbe torkollik. Alsó részében 26 kilométernyire hajózható. Aradási nagyon pusztító. Multjához és történelméhez hozzátartozik, hogy osztrák seregek már ütköztek meg partjainál, bár kevés sikerrel, de akkor nem olaszok állottak szemben egy Habsburg tóherceggel, hanem — Bonaparte Napoleon...

A *Tagliamento* most az olaszokra lesz szomorú emlékezetű. A késő éjjeli órákban, mikor e sorokat írjuk, van okunk előkészíteni az olvasó közönséget arra, hogy *Tagliamento* névvel kapcsolatosan, rövidesen nagy és örvedetes eseményeket kap hirül.

Nem harcolnak tovább az oroszok.

(Telefon.) **Koppenhága.** A Rjecs jelenti: A központi frontbizottság képviselője Dubacov a hadsereg nevében a következőket közölte a kormánnyal: A hadseregnek most nem kell sem szabadság, sem föld. A hadsereg csak egyet akar: a háború befejezését. Bármit határozatok is, mondtok is, a katonák nem fognak tovább harcolni.

Husz polgárt talált a király Görzben

(Telefon.) **Görz.** A város körüli községekben csaknem minden házon meglátszik az egy év óta tartó olasz megszállás és a rettenetes háború. Van olyan község, ahol egyetlen ház sem maradt. Öfelsége löhátón vonult Görzbe. A főtéren meghallgatta néhány parancsnok jelentését, majd pedig a közigazgatási tisztviselők jelentkezését fogadta. A nép, — *mindössze talán husz ember* — megjelent, hogy hódolatát bemutassa. A bevonulásnak az volt legfájdalmasabb momentuma, hogy a lakosság majdnem teljesen hiányzott. Az ellenség kivonulásakor rabolt és gyilkolt. Görz, amelyet szépségeért annyian sze-

rettek, nincs többé. A főtér nem egyéb, romhalmazzal. A király Görzből Triesztbe utazott.

Trieszt. Öfelsége megérkezésekor leírhatatlan örömeben részesült. A nép egész nap sürt tömegekben vette körül a király lakását és ünnepelte az uralkodót. Az éjszaka rettenetes vihar dühöngött, de a király a szörnyű idő ellenére tovább utazott Monfalconéba. A vihar egyre hevesebb lett és a bóra letépte a király autójának tetejét. Az uralkodó azonban ebben a gépkocsiban folytatta az utat. Monfalcone is igen szomorú képet nyujtott. Alig van egy ép ház. Az ott táborozó katonaság lelkesen fogadta a legfőbb hadurat.

Tele van a Schwartzter leányokkal.

— A háború elmebajosai. —

A negyedik éve folyó világháború rettenetes nyomokat hagyott az emberek idegzetén. A legjamborabb, a legtürelmesebb ember is lassankint ingerültté vált a háború folyamán. Ugyanis csaknem minden családból katonai szolgálatra vonult be néhány férfi, akinek életéért, testi épségéért állandóan aggódnak hozzátartozói. Akiket ilyen formában nem érintett a háború, azok a front mögötti élet sanyaruságai miatt rendkívül sokat szenvednek. A mérhetetlen drágaság, a nehezen hozzáférhető élelmiszerek megszerzése olyan pusztítást visz véghez közöttünk, mintha csak állandóan attól kellene rettegnünk, hogy a fejünk felett kóválygó repülőgép bombákat zúdít a fejünkre.

Valóban nem túlzás, hanem tények bizonyítják, hogy a háború legjobban megviselte azokat a fiatal leányokat, akiknek közeli hozzátartozói kerültek a frontra. A 18—20 esztendő, gyöngö szervezetű leánykák lelkiületét teljesen hatalmába kerítette az állandó

rettegés örjítő érzése azokért, akiket szeretnek.

Egy aradi előkelő orvos néhány nappal ezelőtt Budapesten járt és bement a híres budai ideggyógyintézetbe, a Schwartzterbe, hogy meglátogassa a néhány hónappal ezelőtt odaszállított betegét. Az orvos több órát töltött a Schwartzter-intézetben és a legnagyobb megdöbbenéssel konstataulta, hogy az összes osztályokon legtöbb a 18—20 esztendő leány. Általában a Schwartzter-intézet mostani betegeinek háromnegyed része ilyen gyöngö női virágszálakból került ki. Közöttük a legtöbben olyanok vannak, akiknek vőlegényét ragadta el ez a borzalmas világégés, találni olyanokat is, akiknek a bátyját, vagy az édesapját pusztította el a háború. Szerencse azonban, hogy ezek a finom idegzetű, tejarou leánykák nem maradnak hosszú esztendőkön át az elmegyógyintézetben, mert az idegzetnek ilyen megrázása néhány hónapi gyógykezelés után megmenti a bajtól a beteget és visszaadja őt a családi körnek.

Csak a gyors békekötés segíthet.

(Telefon.) **Hága.** A Nieuwe Rotterdamsche Courant ezeket írja: A legjobb segítség, amelyet az entente Olaszországnak nyujthatna, a belga-francia fronton való végleges győzelem volna. Hogy erre képesek volnának, alig hisszük. A legujabb események után semmit sem tartunk már lehetetlennek ami Németország erejét és katonai képességeit illeti.

Stockholm. A svéd lapok katonai kritikussai méltatják a szövetségesek győzelmi menetét az olasz síkságon. A Svenska Dag-

blad így végzi cikkét: Olaszország a legközelebbi hetekben saját erejére lesz utalva. Ez az erő azonban végzetesen meggyengül, mint-hogy az olaszok elvesztették emberanyaguk és ágyuiknak egyötödét. Az ország egyetlen menekvése a gyors békekötés. Az entente azonban sokkal szorosabban szorítja magához az olasz szövetségest semhogy békét köthetne.

Amsterdam. Az Algemeen Handelsblad kötségbemondja, hogy a francia-angol segítségnek gyakorlati értéke volna. Egyáltalán kérdéses — írja a lap — hogy az entente segítséget nyujthat a nyugati front gyengülése nélkül és

hogy elég korán érkezik. Az az angol nézet, hogy az ententének most alkalma van az osztrák-magyar hadsereget döntő ütközetben, nyílt terepen megsemmisíteni, elméletben igen szépen hangzik, de meg kell várni, végrehajtható lesz-e a terv?

Hága. A Times ezeket írja az olasz eseményekről: Attól tartunk, hogy az ellenségnek az Isonzó-front összeomlásáról szóló jelentései megfieleknek a valószínűségnek. Korai volna annak feltevése, hogy Udinet az olaszok erős védőműveivel együtt könnyelműen feladták volna (!) Valami nagyon még sem bizhatunk benne. Ha az Isonzó-front szét-esik, nagyon nehéz lesz a megállás. A karinthiai front is veszélyeztetve van ezzel. A szövetségesek rendkívül veszélyes helyzetben vannak és hozzá még ez csak a kezdet kezdete. Reméljük, hogy a *Tagliamento*-nál sikerül megállaniok.

Pánik Olaszországban.

(Telefon.) **Luzano.** Egész Olaszország megrémeg a frontról érkező megdöbentő hírek hatása alatt. A menekülteknek sok tekintetben túlzott ebeszélései még növelik a zürzavart és a pánikat, a mely annál nagyobb, mert a hadsereg körében kitört zendülésekről is érkeznek hírek. Mics egyfelől a békére hajló áramlat egyre erősödik, a háboruspárt sem marad tetlenül. Az intervencionista egyesületek mindenféle megmozdulást és vasárnapra nagy körmeneteket terveznek, hogy a nép hangulatát emeljék. A nép hangulata azonban egyelőre nyomott és kétségbeesett. A nép forrong és a helyzet mindjobban érik a nyílt kitörésre.

Genf. Az olasz kamarának 142 képviselőből álló csoportja a békére irányuló indítványt terjesztette elő. Az indítvány azt kívánja, hogy gondoskodjék a kamara arról, hogy a kormány feleljen a pápa jegyzékére és jelentse ki, hogy hajlandó a békéről tárgyalni. Az indítványozók a kamara sürgős határozathozatalát kérik ebben a kérdésben.

TANÜGY.

(—) Az aradi községi polgári fiúiskolában a legközelebbi magánvizsgálatok december hó második felében tartatnak meg. Akik összevont magánvizsgálatot öhajtanak tenni, azok az engedélyért való kérvényüket (a vall. és közokt. miniszterhez címezve) november 8-ig, az egyszerű magánvizsgálatokat tevők a kir. tanfelügyelőséghez címzett kérvényüket november hó 10-ig nyujtsák be a Kazinczy-utcai polgári fiúiskola igazgatóságánál.

HIREK.

Mi sülyed el egy amerikai hajóval.

(Telefon.) Rotterdam. Német kongresszusi társaság október második hetében elsüllyesztett Amerikából jövő gőzöst a következő rakományával: 135 darab 75 centiméteres tábori ágyú, 30 darab 12 centiméteres tarack, 50 ezer gránát, 22 ezer 12 centiméteres gránát, 150 ezer darab kézigranát, 20 ezer puska, 6 páncélos autó, 11 tőherautó, másfél millió töltény és 140 darab géppuska.

Buza-börze a vasutnál.

Az aradi vasúti állomáson valószínűsítéses buza tőzsde fejlődött ki. Nemcsak nagymennyiségű gabona került csempészés útján illetve vásárlási és szállítási engedély nélkül a közeli falvakból legutóbb Pécskáról, ahol a rekvizálás megkezdődött — Aradra, hanem ez a börze arról is reveztes, hogy 100—120 koronáért vették a búzát az Erdélyből érkezett vevők. Ma körülbelül százötvenméter búzát foglalt le az aradi rendőrség a vasút előtti téren. Tizenegy kocsi-val hozták be pécskaiak, akiknek nem volt szállítási engedélyük és mintegy negyven vásárlási engedély nélkül, főleg hűnyadmegyei ember került a kihágási bíró elé a maximális ár túllépése és engedély nélküli vásárlás miatt. Öt naptól két hónapig terjedhető elzárásra ítélték őket.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma az ünnep miatt szombati reggel jelenik meg.

— Halottiak napja. A szomorú novemberi estén kigyúlnak a mécsesek a temetőben. A hősök sírján ott pislognak az emlékezés mécsesei, a hozzátartozók kegyeletvirágai pompáznak a hazájukért hősi halált halt hősök sírján. A miketűkai katonai temetőben a bajtársak kegyeleme mécsesét gyújt az elesett hősök sírján és megkoszorúzza szenvedéseik szimbólumát, a keresztjét. Mert minden sírdomb egy-egy altár, a hol a német vértanúinak csontjai pihennek és a melyen áldozatos lelkek lobog. A katonai temető monumens sereimékénél holnap délután fél 5 órakor Wild Endre dr. tábori lelkész beszédet mond és utána beszélteti a hősök sírjait.

— A német kancellár válság. Berlinből jelentik: Most már meglehetősen biztos, hogy Haertling gróf vállalja a kancellári állást.

— A honfalan oláh udvar. Bukarest. Az Odesszka Novoszki jelentik: Cherson kerületi főnökségét értesítették, hogy az oláh királyi udvaratás nem fog Chersonba költözni, hanem az oláh udvar és az orosz kormány közötti tárgyalások megállapodásaként Uj-Ászkaniába, a Faltz-Fein féle kastélyba.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor

Kerenszky a béke mellett döntött.

(Telefon.) Bera. A milánói orosz lapok jelentik: A ferritól érkező események híre valóságos megrázza az olasz nemzetet. A friauli városokból mértetlen tömegben érkező menekültek, nemkülönben az Udinéből jövő katonacsapadatok rémesnél rémesőbb hírekkel töltik meg egész Észak-Olaszországot. Tisztában van vele mindenki, hogy a háborúban bálványozott olasz hadsereg válságos helyzetbe jutott. A lakosság hangulata kétségbeesett. A sajtó mindent elkövet ugyan, hogy valahogyan megnyugtassa a kedélyeket, de a lapok esti jelentéseit reggelre halomra cáfolja a roskadásig megrakott vonatokon érkező menekültek bőbeszédűsége. A felső olasz városok interventionista egyesületei tegnap felvonulásokat rendeztek a háborús hangulat élesztésére. Ez a hangulat azonban nincs már sehol.

Lugano. A Steiani ügynökség jelenti: Az új olasz kabinet következőképp alakult meg: Elnök és belügy: Orlando, külügy: Sonnino, gyarmatügy: Colossino, igazságügy: Sacci, pénzügy: Meda, kincstár: Nitti, hadügy: Alfieri, tengerészet: Del Buesno, municions miniszter: Del Oglia, hadisegély: Bissonati, közoktatás: Berenini, közmunka: Dari, földmivelés: Pigliani, ipar és kereskedelem: Ciuffelli, posta: Bera, közlekedés: Rikhardi Bianci.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Hadseregeink miközben sikeres harcokat folytattak az olasz hávédekkel, közelednek Taglianetohoz. Palmanovát tegnap megszálltuk. A foglyok száma meghaladja a százhuszszázat; az ágyuzákmány felülmúlja az ezret.

Berlin. A Vossische Zeitung stockholmi levelezője írja lapjának: Különös helyről küldik velem a következőket: A harc a békéért, amely egyrészt Oroszország imperializmusa és demokráciája, másrészt Oroszország és szövetségesei között folyik, jelenleg akut stádiumba jutott. A párisi értekezlet fogja meghozni ebben az döntést. Kerenszky október 18-án szűkebb minisztertanácsot hívott össze és ezen közölte, hogy a német sikerek a Keleti tengernél növelte a bolsevikiek befolyását és egész Oroszországban terjesz-

tette az anarchiát. Ennélfogva szükséges, hogy a legközelebb megtartandó párisi értekezleten

a közös hadicélokot újból revízió alá kell venni és pedig olyannak, hogy lehetővé tegyék a béke mielőbbi megkötését.

A szűkebb minisztertanács elvben helyeselte Kerenszkyi fejtegetését, miután Kerenszky még hozzáfűzte, hogy Duchonin tábornok, vezérkari főnök hasonló nézetben van. Október 20-án Terescsenko külügyminiszternél megjelentek az angol, francia és olasz nagykövetek és kijelentették, hogy London, Páris és Róma a háború folytatását továbbra is szükségesnek tartják és így a hadicélok fejtegetésébe nem egyezhetnek bele. Együttal közölték azt is, hogy a párisi értekezleten csak hivatalos kormányzó személyek vehetnek részt és nem hivatalos személyek, értekezlet alatt Skobelevet, a szovjet megbízottját; azon nem jelenhetnek meg. Terescsenko felszólította az áron nagykövetet, hogy nyilatkozatukat adják írásban, hogy azt a minisztertanács elé terjeszthesse. Két nappal később Buchanan angol nagykövet megjelent Kerenszkyknél, akivel másfél óráig tartó nem egészen szenvedély nélküli beszélgetést folytatott. Kijelentette továbbá Buchanan, hogy a szövetségesek ragaszkodnak tegnapelőtt tett nyilatkozatukhoz. Közölte továbbá, hogy Alexejev ezen feltételek mellett hajlandó résztvenni a párisi konferencián s hogy Brusszilov és Ruszkij Moszkvában polgárháborúval fenyegetőztek, ha Kerenszky a párisi értekezletet a békétárgyaláshoz való ugródeszkának használná. Kerenszky válasza valószínűleg nem volt kielégítő, ami kitűnik abból, hogy október 20-án az amerikai nagykövet magához kérte Skobelevet és sürgősen felszólította, hasson a Szovjetre, hogy vonja vissza utasítását a párisi értekezletre vonatkozólag és képviselőjét informatív célokra küldje Párisba. A Szovjet válasza ismeretlen.

— Osztrák delegátusok megválasztása. Bécsből jelentik: Az Urakháza ma megválasztotta a delegáció tagjait.

— A reformáció ünnepe. Négy száz esztendeje annak, hogy reformáció megindult. Az aradi református egyház ünnepségének második napján, ma reggel 9 órakor 1300 gyermek előtt, 10 órakor 250 katona előtt emlékeztet meg a nagyjelentőségű vallás- és kultúrmozgalmáról. Szabadelőadásai, énekekkel és lelkes prédiációkkal áldozott a léleknek, igazságoknak és szabadságnak. Az előadásokat Nagy Zoltán segédlel, kész tartotta.

— Kitüntetések. A király másodszer dícsérő elismerésben részesítette Meisel János századost, Luckhaup Miklós, Popovics János, Cassoni Hugó, tartalékos főhadnagyokat és Csorogar Sabin tartalékos hadnagyot, valamennyien a 33. gyalogezredben.

— Hárvétel. A Dániel bíró tulajdonát képezett Varjassy József utca 34. sz. nagy kertes házat és a mellette levő beépítetlen saroktelket megvették Burza testvérek 100.000 koronáért. Ez utóbbiak magukat a házat és kertet megvásárolta Braun Gusztáv szállodás 81.000 koronáért.

— Változás a gőzvonat menetrendjében. November 1-től a este 9 óra 15 perckor a Szabadságtérre Gajba induló vonat megszűnik. Az utolsó gáji vonat este 8 óra 15 perckor indul. Vasárnap és ünnepnapon az éjjel 11 óra utáni gáji járat egyelőre tovább is megmarad.

— Az árdragító kihágási pere Atlasz Izidor zsírdragítási ügyéve mint felelősségi fórum ma foglalkozott a városi tanács. Az ügyet több heti beható tanulmányozás után Angel István dr. főjegyző referálta. Ma egész délelőtt és délután tárgyalta az ügyet a tanács amely előreláthatólag csak pénteken hoz ítéletet.

— Adományok. Néhai Schartner Sándor ravatalára kmgv. címén Szathmáry Mihály és neje 25 kor-t. Néhai Bancsák István ravatalára kmgv. címén a kultúrpalota tisztviselői 30 kor-t, a 21-ik műk előad tisztja jövedelme a hadiövezgyek és árvák részére 115 kor-t, Kopp Erzsébet virág megváltás címén 20 kor-t és Paratián Mihályné 24 kor-t, özv. Goldschmidt Mihályné a Napközi kárményára 50 drb. baba, 25 drb. trombita, 20 drb. képes könyv, 20 drb. doboz edény, továbbá Kintzig Jánosné 19 drb. ruhanemű, gróf Bróda Viktorné 1 drb. posztó és vászon, Füzessy Ferenéné Pécska 4 drb. ruha, 1 pár cipő és 8 kg. lisztet adományozott a Nővédelmi Hivatalnak. Mindezen nagylelkű adományokért hálás köszönetet mond a hivatal nevében Baross Boris ügyv. alelnök.

— Éjjel nem lesz víz. A vízszolgáltatás november 1-től kezdve visszavonásig éjjel 11 órától reggel 5 óráig szünetel.

— Az Anyavédő Egyesület Ottthonnak bemutatása. Az Aradi Anyavédő Egyesület hosszas, némes munkájának eredményeképpen szombat délután 12 órakor mutatja be szép ünnepség keretében a szülőkönk otthonát, ahol szépen sorba betöltött női fograk gondos ápolására takálnak. A bemutatás ünnepségét megelőzőleg délelőtt fél 11 órakor tartja az Anyavédő Egyesület a város háza tanácsstermében rendezési közgyűlését. Ugy a közgyűlésre mint az Ottthon bemutatására az elnökség ezúton is meghívja Arad város közgyűlését.

— A november 3-iki hangverseny iránt, melyet a Nővédelmi Hivatal Napközi Otthon céljaira rendez, óriási érdeklődés nyilvánul meg. A koncerten Harrison Gertrud és Neufeld Grette lépnek fel. Korlátolt számú jegyek Seherhag H. és fia cégnél 10-1 korona árban válthatók.

— Az aradi törvényszék új irodatisztje. A hivatalos lap közli, hogy Neubrunn Jenőt, az aradi törvényszék irnokát az igazságügyminiszter irodatisztjé nevezte ki. Neubrunn Jenő az elnöki osztályban működött Fábrián Lajos és Scharner Sándor elnökségének idejében és szorgalma, szakmája, előzetekénysége folytán mindig mintaképe volt a tisztviselőnek. Megérdemelt előléptetése őszinte örömet kelt az aradi jogászvilágban.

— Az új, immár államivá lett masy. kir. osztályosjáték már november hó 10-én kezdődik. Az I. osztályhoz ajánljuk gy. egész 12, egy fél 6, egy negyed 3, egy nyolcad 1.50 koronáért. Gaedike Bank ház Budapest. Kossuth Lajos-utca 11. Rendeljen azonnal, mert a kereslet óriási.

— Alapítvány. Az oly korán elhunyt Banásák István polgáriskolai tanár emlékére barátai és tisztelői alapot szándékoznak létesíteni, amelyből a haretéren el-esett tanítók árvaikat akarják neveltetni. A gyűjtés már megindult. Az első adakozó Klein Sándor volt, aki az alapot 50 koronás adománnyal kezdte meg. Az alapítók ezúton kéri az adakozókat, hogy adományukat főtisztelendő Szondiés minorita-letkéshez juttassák.

— Adományok. A vak katonák részére a gáji külvárosi alkapitányi hivatala 40 koronát és Weisz Lajosné Világos 10 koronát, továbbá Weisz Lajosné még 10 koronát a Nővédelmi hivatalnak adományozott.

— Arad hus és zsir-ellátása. Szabolcsi Dezső nagyvágó újabb beadványt intézett a közlekedési bizottsághoz, melyben többek között azt kéri, hogy az általa felkutatott, de valamely okból nem rekvirálható sertések hússával és zsirójával szabadon rendelkezessék s ezeket a neki kiszolgáltatandó szállítási igazolványok alapján Aradról szállíthassa. Egyébként pedig hajlandó minden irányban szolgálni Arad élelmezését. Azt hisszük, hogy a beadvány már a fenti kikötés miatt sem igen fogja megnyerni a közlekedési bizottság tetszését.

— A hatósági jeggyár értesíti a n. é. közönséget, hogy f. é. november 1-től jeget házhoz nem szállít. Jeget azonban állandóan raktáron tart, és az a gyárban (Vásár-tér) mindennap reggel 7

órától délután 5 óráig a közönség rendelkezésére áll.

— Halálozás. Feibusz Adolf ópálosi kereskedő folyó hó 28-án élete 46-ik évében elhunyt. Temetése kedden délután volt.

— Gyors- és gépirási tanfolyam. November hó 1-én kezdődőleg 2 havi tanfolyam veszi kezdetét, gyors- és gépirásban alapos kiképzés a legrövidebb idő alatt. Beiratkozni mindennap lehet Bodnár József irógép-vállalatánál, Arad, Weitzer János-utca 11. főpostával szemben.

— Nagy Géza fényképész november 16-ig tartó szabadságára haza érkezett, s üzletének vezetését személyesen vette át. Felvételeket naponta eszközöl (vasárnap is). Az esti órákban a foltvételek villanyfény mellett történnek.

— Kereskedelmi szakoktatás. (4 havi magántanfolyam.) Könyvvel, gép-, gyors- és helyesírás-, levelezés és számtan. Bevált gyakorlati módszer. Beiratkozás Lázár Vilmos-n. 2.

— Könyvtársaságok. Deák könyvkereskedésében Forray-u.

Neurastheniás emborcéknél, kiknek gyengeségét a hasi szervekben fölmerülő zavarok okozzák, a természetes „Ferenc József” keserűviz enyhén és biztosan élénkíti a gyomor és a belek annyira fontos működését, s ennek következtében a megkönnyebbülés jóleső érzése fog rajtuk elhatalmasodni.

Asszonyok a politikában.

Kedves szerkesztő ur! Nem is képzeli, hogy mily nagy örömet okozott a napokban megjelent „Asszonyok a politikában” című cikke. Egészen mámoros lettem tőle, a jövődö diadalunk előérzete ad szárnyakat a tollamnak, hogy csak úgy röpi ezen a fehér mezőn. (Az igaz, hogy már a harmadik levélpapírt rontom el a nagy sietségben, no de ez legyen a legnagyobb bajom.)

Hát mégis végre meglesz a nők választójoga. Istenkém, micsoda nagy haladás, ezentúl két centiméterrel magasabban fogom hordni a fejemet, vagy az orromat mert ugyebár ilyenkor így szokás. Már egészen beleélttem magamat abba az időbe, amikor mi nők is fennem lobogtatjuk a választási jelvényeket: a fehér, piros, zöld kortes tollakat; elképzelem, hogy milyen lesz az élet itten akkor, a mikor mi nők (és ebből nem hagyom a férfies asszonyokat sem ki zárni) beleszólunk az ország politikai ügyeibe, amikor a mi pergő nyelvecskénk is segíti forgatni a politika szekereinek a kerekét. Ugy érzem kedves szerkesztő ur, és higye el az én érzéseim soha sem csalnak, hogy az a lassan gördülő kocsi vágtatni fog akkor, minden akadályon áttörve biztosan majd a cél felé. És majd később, nem is olyan sok év múlva lehet, hogy még a gyeplőt is a kezünkbe kaparintjuk és akkor íaj annak, aki utunkat állja.

Most még csak arról gondolkozom, hogy mire is szavazzak? Tiszára? Nem, nem, hiszen a férjem nagy Tisza párti, már pedig én a politikában nem hajlok meg az uram nézete előtt, én arra fozok szavazni, akire a szent meggyőződésem sugallja, ut nem hagyom magam senkitől befolyásolni.

Egyik barátnóm erősen hangoztatta tegnap, hogy ő Wekerlére fog szavazni s mikor engem is megkérdezett, hogy hát milyen parti vagyok, hamarosan nem tudtam mit felelni, végre Andrássyban állapodtam meg, de jézem, ez még nem végérvényes elhatározásom. (Ugyan szerkesztő ur, ön mindent tud, sugia meg hát nekem, de csak úgy titokban, hogy kire lesz divat asszonyoknak szavazni.)

Elárulom, hogy még nem vagyok eléggé jártas a politikában, nem ám, hiszen el sem tudok ennek a tekervényes utvesztőjében igazodni, de bízik abban, hogy ebbeli tudatlanságomat hamarosan helyre pótolom. Ezenúton nem a tárca, nem az irodalom és művészet című rovat fog érdekelni az újságokban, a kis társas összejöveteleken tudom egyik nő sem fog már a cselédkérdéssel bajlódni, a piaci mizériák elleni panaszainkkal sem utunk ezentúl senkit, sőt a gyerekek-nevelés, az iskola mind-mind háttérbe szorulnak s a kedvenc költőmet, Kiss Menyhértet is elhagyom a politika ő kegyelmessége kedvéért.

De még egy aggályom van, vajon titkos lesz-e a választás? Szerkesztő urnak bevallom, hogy a titoktartás a nőknek egy kicsit gyöngye oldaluk. Azonban ez most mellékes, az a fő, hogy minél hamarabb életbe lépjen a nők választójoga. A szerkesztő urat üdvözlö: egy politizáló asszony.

Parázs.

U. i. Jaj kedves szerkesztő ur hallgassa meg, hogy mennyi baj érte kicsi háztartásomat, amíg én a választási zászlót lebegtettem. Kis fiam, aki nincs hozzá szokva az elhanyagoltatáshoz, unalmában lerántotta az asztalterítőt, vele együtt egy értékes porcellán vázát, ami ezer és ezer darabra tört. A cselédem felhasználva az én távolléteimet, a kapuban szórakozott, míg a rábizott ebédből a hus koromná égett, a drága főzelék oda kozmásodott. Igazán tenni kellene valamit, amivel a cselédek impertineskedését meg lehetne zabolázni. Most oda állhatok új ételleket főzni, ha ugyan kapok még valamit a piacon, ami nem valószínű. Már elviselhetetlen a piaci mizéria, orvosolni kellene ezt is. Szerkesztő ur kérem, mit mondjak az uramnak, ha keresi a vázát, mivel megesem ki magam ha nem készül el az ebéd? Örök életemre lemondok a szavazati jogomról, csak abban a hinárból ki tudjak evickélni, amibe ez a szorosenetlen politika sodort.

A fenti.

KÖZGAZDASÁG.

— Értékpapírok záróarfolyama.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A magánforgatomban ma a következő értékpapírzáró-árfolyamok voltak: Magyar Hitel 1502, Osztrák Hitel 1080, Agrár Bank 1160, Fabank 1053, Hazai Bank 765, Kereskedelmi Bank 6250, Magyar Bank 960, Magyar Általános Készénbánya 2440, Salgótarjáni Készénbánya 1365, Beocini Cementgyár 1280, Viktória malom 2560, Konkordia malom 1518, Borsod-Miskolci Malom 1800, Rimamurányi vasművek 1814, Ganz-Danubius 4950, Fegyvergyár 1180, Klótild vegyi ipar 700, Násioi Tanníngyár 3725, Osztrák-Magyar Államvasutak 1155, Adria Tengerhajózás 2120, Atlántika 1870.

Mozgóképszínház.

* Felség... szeretem! (Premier az Apollóban.) Régen megalapított lény, hogy az embereket nagyon érdeklik azoknak a magasabb köröknek az eseményei, amelyek levezője ismeretlen előttük. Ezt igazolta a „Felség... szeretem!” című királyidüll mai bemutatója is, amely a mozibajáró publikum legnagyobb érdeklődése mellett folyt le. A zsúfolt nézőtér feszült kíváncsisággal nézte végig a sok romantikával s még ennél is több izgalommal átszőtt darabot. Megdönhetetlen igazságot hirdet ez a megkapó dráma: a trónok árnyékában is a szerelem a legáltalmasabb érzés. A szívek forró harca letipor maga körül mindeat s ha másképpen nem győzedelmeskedhetik, a haláltól sem riad vissza. A publikum nagy élvezettel gyönyörködött a csudás film hatalmas jeleneteiben. A főszerepet a mozi egyik legkiválóbb művészeje: Hesperia kreálja, aki ha színpadon mutatta volna be klasszikus alkotását, bizonyára sokszor kellett volna a lámpák elé jönnie. Az új műsor mellékkepei is rendkívül érdekesek. Kifejezően a haretéri fölvetések érdemeinek nagy figyelmet. Az új műsor még csütörtökön megy.

* Új színház Aradon. Az aradi szórakozóhelyek a napokban előkelő versenytársat kapnak. A régi Uránia helyébe modern új kényelmes színház épült, melyen most veszik az utolsó simításai munkálatokat az iparosok. Pazar fényben és kényelmű eleganciával berendezve nyílik meg majd ez a színház. A sivar nézőteret tüneményes szép festés teszi barátságosá, melynek hatását emeli a tágas előcsarnok és a belőle kiinduló intím benyomású lépcsőház. Az emelet teljesen új alkotás, mely 23 kényelemmel és keléssel berendezett páholyt és száznál több kényelmes zsölygyülést foglal magában. Itt is levogós, tágas előcsarnok nyílik el, melyben cukrászda és ruhafar szolgálja a közönség kényelmét. Természetes, hogy az ilyen fényes színház csakis elsőrangú műsorokkal dolgozhatik és ezért a színház nemcsak a régi híres jó Uránia műsorokat fogja hozni, hanem minden elsőrangú, főleg irodalmi szenzáció ebben a színházban kerül majd bemutatásra.

* Erna Morena az Erzsébet-mozgószínházban. Renáta címmel egy 4 felvonásos drámai szenzáció kerül bemutatásra. E híres művésznő, mint minden képen, úgy itt is teljes ambícióját fejtí ki s ezáltal biztos sikert nyújt a képeknek. A többi szereplők, valamint a rendezés is dicséretreméltóak. — *Vasárnap a Világ vége* Nordisk-aktió.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Aradon, 1917. november 1-én, csütörtökön délután három és fél órakor mérsékelt helyaráttal:

A gólem.

Este fél 8 órakor rendez helyaráttal:

A. Bérlet. A. Bérlet.

A varsói citadella.

A szerkesztésért felel:

STAUBER JÓZSEF.

Apró hirdetések.

Levelezés.

„Nekem üzent”. Levelé átvételét kéri, Kálmán. 7370

Ismeretlen.

Október 20-án egy első osztályú félfülkében Aradra utazott disztinguált, bájos urnőt. Ki egy angol író regényét olvasta. Kérdi utitársát, nem volna e hajlando a megkezdett eszmecsereit levelileg folytatni? Ha igen, jelezze e lapban azon város nevével, hol vonatra szállitunk. A levelezés módját ugyanitt közli utitárs. Kezcsók. 7371

Hasznos

szolid, házias urucány vagy komoly fiatalember, feltétlen tisztesség és barátságára. Teljes című leveleket november 1-ig „Verző szív” jellegre a kiadóba kéri. 7366

Pajkos kisfiány unalmas estét óhajtja előlteni sebesült tisztával. Vidám órák jellegre a kiadóhivatalban. 7398

Melyik katonatiszt vagy civil férfi lenne vigasztaló pajtása, jobban, rosszban osztója, két könnyes szemek? Vidékről is írhat a kiadóba és jelezze „Fejszártom a könnyeit” jellegre. 7360

Feltétlenül korrekt udvaros ismeretséget keresi disztinguált urt asszony. Levelek „Egyedül” jellegre a kiadóhivatalban. 5001

Alkalmazás.

Instrukciónak ajánlunk bármilyen iskolai tanuló mellé magántitkárságot. Ajánlatot ker. „Instruktornak” a kiadóhivatalba. 7377

Gyűjtő és könyvtársz.

Magyaros középkorú egyen, aki a földművelés művelésében teljes jártassággal bír és lovakkal bántani tud, birtokra, vagy nagyobb gazdaságokhoz ajánlunk. Megkeresés-k „Megbízható” jellegre a kiadóba küldendő. 7341

Könyvtelős.

több évi gyakorlattal, teljesen önálló munkaadó, alkalmazást keres. Megkeresést „Szorgalmas” jellegre a kiadóba kéri. 7393

Gyors

és gépirónó. Ki a magyar és német nyelvet tökéletesen bírja, azonnal felvétetik. Haditegyesítő, Arad-vár. 7365

Házi varrónő

férfi ruhavarráshoz kerestetik. Szepassyné, Dániel János-utca 2. szám. 7376

azonnali belépésre egy mindenes leány, két tagu családdal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 7392

Értesítendő felvétetik Vajdaságban W. János. 7397

Gyakorlott gyarló.

alagló alkalmazást nyer az Aradi Közlöny szerkesztőségében. Jelentkezni lehet délután 5-7 óra között.

Villamos szerelő.

erde- és gyengeáramú szerelésben jártas. azonnali belépésre keresek. Elek Andor villamos szerelés és csillár üzletben. Hódmezővásárhely. 7328

Kiadó lakás.

2 szobás udvari lakás, azonnali és egy pince raktár, kiadó. Cím a kiadóban. 7378

Kiadó

butorozott utcai tiszta szoba nov. 1-re. Cím Hal-tér 6. I. em. 7364

Vétel és eladás.

Uj, új óra

férfi téllkabát, eladó 400 koronáért. Perényi-utca 10., balra. 7368

Nagy

utazó bunda, eladó. Deak Ferenc u. 40/b., I. em. 7367

Eladó

nagy ebédő asztal, egy ruhaszekrény. Cím a kiadóban. 7369

Ebédő

berendezés, megvételre kerestetik. Címeket a kiadóhivatalba kéri. 7381

Két szék.

2 szekrény, 2 asztal és egy gordonka. eladó. Kazinczy u. 13. 7373

S, esetleg 9000 arany

elsőrendű parafadugó vezes nagysághoz eladó. Weizberger Pál, Mátyus-utca. 7383

Eladó

egy férfi kabát, Himalaja szövettel. Magyar-utca 20a., ajtó 2. 7364

Cirkefogófejű kézhajtásra kapható Kovács Soma és Társai, Arad. 7390

Megújítás gőzcsapó kézi, angol gyártmány, fiatal eladó Kovács Soma és Társai, Arad. 7389

Egy átig használt ebédő szekrény, eladó. Mezőtölgyes. Kinizsi u. I. sz. 7391

Árverés adásvétele.

Ebédő, háló- és nappali szobaberendezés. Fa- és vasbutorok kaphatók Csorai Károly bútorüzletében Arad, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 2791

Ércművelés

elérhető „Duna” kapható egyedül: Wajdits gyógyszerárban, Fehérvár. Kis úveg 1-90 kor. nagy úveg 3-50 kor. 2847

Központi aranyvevő.

A legfinomabb arany 1450 K., 18-as arany aránya 1050 K., 18-as arany aránya 950 K., 14-es arany aránya 850 K. Széles aranyat a legmagasabb áron vesznek Brandt, Grün- és Keszler, József főherceg u. 12. sz. (Luther-templom mellett). 6618

Értékesítő

makó órák, valamint peresztyem és egyéb magyarási, ugyancsak edes nemcsak formájuk miatt, melyek csiraképeséggel, teljesítményükkel felidővel való járunk, legelőször napi aron s ártus. Felhívást max. 1000, formát meg aron adunk el. Aranyforgalmi Kereskedés, Hód. 6621

Ajánlat

elsőrendű, uradalmi, kézzel szedett, valószínűleg amlak, wargontelőlőben és mértékszámok. Szives megrendelést ker Lukács József, Intermex 615. 7286

Megvétel

keresek megvételre, mely 500 kg-ig mér. Cím Stephan, Farkas u. I. Telefon 1129. 7339

Munkajár

alkarban levő és egyéb felszerelés, megvételre kerestek. Körjegyzőség, Marospatros. 7338

Ingatlan.

Gyár-utca 17. számú ház eladó. 7379

Eladó ház.

Gézei-utca 3. sz. emeletes bérház, 10 évig adómentes, szabad kézpól eladó. Bővebbet ugyanott. 6140

Üzletek.

Vásár

vegyeskereskedés korszával együtt elszámolásra átadó 3000 koronával átvétel. Cím a kiadóban. 7374

Oroszházán

a gyopárosi gyógyfürdő, a volt Rosenberg-féle

szállója és vendéglő

teljes felszereléssel, lakással és 20 vendégszobával, több évre haszonbérbe

kiadó.

Érdeklődők Oroszházán: 7375

Pusztay Endre

tulajdonosnál nyerne felvilágosítást

Értesítés!

Alulírott uradalom jószágigazgatósga ezennel értesíti az érdeklődőket, hogy a f. é. november hó 4-ére hirdetett pankotai „Fehér Kereszt” és „Vadember” vendéglők épületének szóbeli árverésen való eladását nem tartja meg. 7372

Pankotai uradalom.

Aranyat és ezüstöt

beváltat a legmagasabb áron. 14 karátos aranyat 9.10 kor. Ugyiszintén szinaranyata legmagasabb áron beváltok. 7373

Gerber Henrik, Arad, Weitzer János-utca 15. sz.

Rongyos harisnya

nincs többé!

Rossz, de levágtatott fejű, másfél pár női a riszából készített 1 pár kiférgástanló harisnyát, 2 pár rossz férfi harisnyából egy pár jó női harisnyát. Főlegében is viselhető. Csakis most és vasait megvárni a harisnyát. Mindegyik párunkat K. 1.30 és 10 fillér peritől. A megrendelésre a munkaidő, fele előre fizetendő. A bud. p. sz.

„Harisnya Szanatórium” aradmezei képviselője: 7383

Glück Ueiszó

Közimunka ülése Arad, Aizól Péter-u. 1. Egyben közöljük, hogy a lentli számú rendelések vissza érkeztek és maradványok 5, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 19, 23, 25, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 40, 42, 43.

Egy millió korona

az esetleges főnyereménye az új állami magy. kir. első osztályosorsjátéknak. 50.000 nyeremény, egy jutalom, összesen

13 millió 160.000 korona.

Minden második sorsjegyet nyer. Húzás november hó 10-én.

Table with 4 columns: Válaszszám, 72626, 80405, 96151, 16841; and 98101, 20498, 92983, 59761

Az I. osztályú sorajegy ára:

csak K. 150. 3.- 6.- 12.-

Sorsjegyeket utóvét, vagy befizetést leppal az összeg előzetes beküldése ellenében ajánl az

Értékesítő és Kereskedelmi r-t.

sorsjegyet osztálya, Budapest, Dorottya-utca 6. (Leszámitoló-bank). Megrendeléshez levelemel megenged. Széki-utca a táborba is. 7155

Földbirtokosok

35 évre 7% annuitás teljes arto-lyam. 50 évre 6% annuitás teljes arto-lyam. 49 évre 4.65 annuitás 95% arto-lyam. 65 évre 5.56 annuitás 99% arto-lyam mellett, továbbá aradi házakra 50 évre 6% annuitás 98% arto-lyam (rövidebb időre is) mellett tönkerteszes és váltó kölcsönök folyosított, valamint kisebb-nagyobb birtokok, házak eladását és parcellázásokat vállal.

Bonyhádi József

Arad, Mapa-u. 47., d. u. 2-től. Birtokok és házak eladásra előjegyzve.

Hirdetmény

A borosjenői urbéres legelő közbirtokosság szabad kézből, illetőleg november hó 3-án d. e. 9 órakor Borosjenőn megtartandó nyilvános árverésen 2 drb. 3-4 éves mangulica faj sertéskanokat eladja. Bővebb felvilágosítást az urbéres legelő közbirtok. elnökségénél.

Borosjenőn, 1917. évi október hó 29. 7350 Elnökség.

ELADÓ

200.000 darab első osztályú amerikai, 2 éves

Riparia Portalis Dr. Tagányi Sándor

kürtösi szőlőbirtokán. 7289